

Bruksela, 10 marca 2026 r.
(OR. en)

6595/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 188
CFSP/PESC 266
RELEX 251
CONOP 5

NOTA

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie wsparcia budowania afrykańskich zdolności na rzecz Afryki wolnej od min – załącznik

---

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY

Prace na rzecz Afryki wolnej od min: Budowanie zdolności Afryki do eliminowania zagrożeń, jakie miny przeciwpiechotne stanowią dla pokoju, bezpieczeństwa i rozwoju

Kontekst i uzasadnienie

Spółeczność międzynarodowa przekazała miliardy dolarów w odpowiedzi na wnioski o współpracę i pomoc międzynarodową, by wspomagać państwa w wypełnianiu ich zobowiązań wynikających z Konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych. Dzięki temu wsparciu udało się rozminować duże części zaminowanych terenów i zniszczyć dużą liczbę min przeciwpiechotnych w rejonach newralgicznych, o niskich możliwościach i dotkniętych konfliktem. W wyniku tych starań wyeliminowano zagrożenia dla dobrostanu ludności cywilnej, zmniejszono ludzkie koszty tych rodzajów broni i umożliwiono stopniowe przywrócenie pokoju, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju.

Pomimo tych starań na szczeblu globalnym, 32 państwa-strony wspomnianej konwencji nie wypełniły zobowiązań wynikających z jej art. 5. W okresie poprzedzającym piątą konferencję przeglądową państw-stron kluczowe strony stwierdziły, że nie zostały zaspokojone potrzeby wielu państw-stron, które złożyły wnioski o przedłużenie terminu zakończenia niszczenia min przeciwpiechotnych w tych państwach.⁶ Ze zrozumiałych względów większość państw darczyńców dwustronnych skupia swoje starania na tych państwach-stronach, w których występuje największe ryzyko i najwięcej ludzkiego cierpienia spowodowanego przez ten rodzaj broni. W wielu innych państwach-stronach zaminowanie znajduje się na niskim lub średnim poziomie i państwa te borykały się z trudnościami przy pozyskiwaniu dostatecznego krajowego lub międzynarodowego finansowania na przeprowadzenie kontroli i rozminowywanie. Właśnie z powodu takich przypadków plan działania z Siëm Réab – Angkoru na lata 2025–2029 zawiera przepis o „zbadaniu wykonalności utworzenia dobrowolnego funduszu powierniczego w celu wspierania dotkniętych państw-stron, które borykają się z trudnościami przy pozyskiwaniu międzynarodowej pomocy w wypełnianiu ich prawnych i obwarowanych terminami zobowiązań wynikających z art. 5 Konwencji”.⁷

Spośród 33 państw-stron, które nie wypełniły zobowiązań wynikających z art. 5, szesnaście znajduje się w Afryce.⁸ Dziewięć państw afrykańskich przekazało szczegółowe i uwzględniające koszty wieloletnie plany prac mające na celu wypełnienie zobowiązań wynikających z art. 5.⁹ W latach 2019–2023 pięć państw (Czad, Etiopia, Mauretania, Niger i Senegal) otrzymało najniższe wysokości finansowania działań na rzecz rozminowywania, a jedno państwo (Gwinea-Bissau) od 2018 r. nie otrzymało żadnego finansowania lub otrzymało minimalne finansowanie. Niektóre z tych państw są bliskie wypełnienia zobowiązań. Na przykład Gwinea-Bissau podobno potrzebuje niewiele ponad 7,5 mln USD na wypełnienie zobowiązań wynikających z art. 5, Mauretania potrzebuje 3,7 mln USD, a Senegal – 8,9 mln USD.¹⁰

---

⁶Zob. np. Konwencja o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych – procedura składania wniosku o przedłużenie, sprawozdanie komitetu ds. wdrażania art. 5 (2023). [21MSP-Committee-Art5-Extension-Request-Process.pdf](#)

⁷Plan działania z Siëm Réab – Angkoru na lata 2025–2029, APLC/CONF/2024/15, pkt 14, s. 18
[5RC-Final-Report-en.pdf](#)

⁸ Te państwa-strony to m.in. Angola, Burkina Faso, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Erytrea, Etiopia, Gwinea-Bissau, Mauretania, Mali, Niger, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan Południowy, Sudan i Zimbabwe.

⁹ Stan wdrożenia Konwencji przez państwa-strony, które nie wypełniły zobowiązań, piąta konferencja przeglądowa, APLC/CONF/2024/12, 13 listopada 2026 r.
[APLC/CONF/2024/1](#)

¹⁰Landmine Monitor 2024, Międzynarodowa kampania na rzecz zakazu stosowania min przeciwpiechotnych, Genewa: ICBL-CMC, listopad 2024, [Landmine-Monitor-2024-Final-Web.pdf](#); oraz Landmine Monitor, Genewa: ICBL-CMC, grudzień 2025, [Landmine-Monitor-2025-Final-Online.pdf](#)

W ramach proponowanego działania dąży się do umożliwienia afrykańskim państwom-stronom wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5 i wykazania, że rozminowywanie nadal ratuje życie i umożliwia zrównoważony rozwój. Afryka jest zatem kontynentem, na którym UE i jej państwa członkowskie mogą się skupić z myślą o wspieraniu innowacyjnych metod podejścia, „by wspomagać naszych partnerów w realizacji wspólnego celu, jakim jest świat wolny od min”.¹¹ Ten cel ogólny oraz cele pośrednie przedmiotowego działania są ściśle powiązane z mandatem otrzymanym przez Instytut Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Badań nad Rozbrojeniem (UNIDIR) od państw członkowskich¹² oraz ze strategią badań stosowaną w ramach prowadzonego przez UNIDIR Programu na rzecz broni i amunicji konwencjonalnej. Działanie to zostanie zrealizowane w ramach programu na rzecz broni i amunicji konwencjonalnej w ścisłej koordynacji z jednostką wspierającą realizację konwencji oraz we współpracy z organizacją Mines Advisory Group (MAG) i innymi zainteresowanymi stronami.

1. Cel ogólny i cele pośrednie

Cel ogólny tej inicjatywy i tego działania, a także ich powiązane cele pośrednie, które, jak stwierdzono, są ściśle dostosowane do mandatu UNIDIR, są następujące:

Cel ogólny Wspieranie pięciu państw afrykańskich, które w najmniejszym stopniu korzystają z międzynarodowej współpracy i pomocy w wypełnianiu zobowiązań wynikających z art. 5 Konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych.

Cel pośredni nr 1: Zbudowanie krajowej zdolności w maksymalnie pięciu państwach afrykańskich, by mogły one wypełnić swoje zobowiązania wynikające z art. 5 konwencji.

Cel pośredni nr 2: Propagowanie i wspieranie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie budowania krajowych zdolności państw afrykańskich do wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5 konwencji.

2. Metoda: rezultaty, beneficjenci i przedsięwzięcia

---

¹¹Konwencja o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych, piąta konferencja przeglądowa, Siēm Réab, 15–29 listopada 2024 r., oświadczenie UE dotyczące międzynarodowej współpracy i pomocy [SRC-8ei-Coop-zz-org-European-Union.pdf](#)

¹²Mandat UNIDIR: <https://unidir.org/unidir-statute/> Zob. także: działania i operacje UNIDIR, Pierwszy Komitet Zgromadzenia Ogólnego NZ, rezolucja A/C.1/79/L.66 z 17 października 2024 r. Zob. także: prace Komisji Doradczej ds. Rozbrojenia i Rady Nadzorczej UNIDIR, sprawozdanie Sekretarza Generalnego A/80/240 z 23 lipca 2025 r. <https://unidir.org/wp-content/uploads/2025/08/UNIDIR-2025-ABDM-Report.pdf>

Aby zrealizować te dwa powiązane cele, proponowane działanie obejmuje dwa pakiety prac (tj. przedsięwzięcia, wyniki, oczekiwane rezultaty). Działanie skupia się głównie na budowaniu i wzmacnianiu zdolności maksymalnie pięciu państw afrykańskich, by mogły one wypełnić swoje zobowiązania wynikające z art. 5 konwencji (cel pośredni nr 1) i by stały się „wolne od min”. Systematyczna dokumentacja doświadczeń i wskazywanie wyzwań, skutecznych środków, praktycznych czynności i wyciągniętych wniosków tworzą wartościową i przydatną wiedzę. W ramach celu nr 2 zapewnia się rozpowszechnianie, propagowanie i wymianę tej wiedzy z korzyścią dla pozostałych państw-stron konwencji oraz państw członkowskich, a także dla społeczności międzynarodowej ogółem.

2.1. Zbudowanie krajowej zdolności w maksymalnie pięciu państwach afrykańskich, by mogły one wypełnić swoje zobowiązania wynikające z art. 5 konwencji.

UNIDIR będzie nadzorować świadczenie uwzględniającej aspekt płci pomocy w budowaniu zdolności najwyżej pięciu afrykańskich państwach-stronach, które:

- wskazały, że są bliskie wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5; oraz
- uzyskały przedłużenie terminów na podstawie decyzji podjętych na posiedzeniach państw-stron.

UNIDIR będzie ściśle współpracować z jednostką wspierającą realizację konwencji oraz z delegaturami UE w państwach partnerskich w Afryce w celu budowania krajowych zdolności tych państw. Biorąc pod uwagę beneficjentów docelowych i rodzaje przedsięwzięć przewidziane w ich wnioskach o przedłużenie i planach, UNIDIR będzie współpracować ze strategicznym pozarządowym podmiotem rozminowującym, który prowadzi lub niedawno prowadził działania w krajach docelowych i był w nich obecny – organizacją Mines Advisory Group. Pomoc ta sprawi, że budowanie zdolności do prowadzenia kontroli i rozminowywania może się szybko rozpocząć, bez potrzeby wykorzystywania ograniczonych zasobów do zapewnienia obecności w danym kraju. Nacisk kładzie się tutaj na umożliwienie państwom partnerskim przyjęcia pełnej krajowej odpowiedzialności za starania na rzecz wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5 w sposób zrównoważony.

2.1.1. Rezultaty

- **Maksymalnie dwa państwa afrykańskie wypełniają swoje zobowiązania wynikające z art. 5 konwencji** i przedkładają dobrowolne deklaracje zakończenia rozminowywania z pomocą tego działania.
- **Trzy pozostałe państwa afrykańskie czynią postępy w wypełnianiu zobowiązań wynikających z art. 5 konwencji.**

- Odpowiednie informacje zostaną przekazane w **corocznych sprawozdaniach dotyczących art. 7 konwencji** oraz we **wnioskach o przedłużenie** składanych do Komitetu ds. wdrażania art. 5.

Postępy będą się różnić między państwami, w zależności od sytuacji w zakresie bezpieczeństwa (np. dostępu do skażonych terenów), odpowiedzialności oraz pomocy uzupełniającej świadczonej przez inne podmioty. Postęp może polegać na tym, że co najmniej jedno afrykańskie państwo-strona konwencji będzie mogło ogłosić zakończenie wypełniania zobowiązań wynikających z art. 5, natomiast inne państwa będą mogły udostępnić tereny i stwierdzić, że prowincje lub tereny są „wolne od min”. Będą one mogły także zrealizować inne cele pośrednie określone w dokumentach przedłużających czas na wypełnienie zobowiązań wynikających z art. 5¹³ i planów krajowych oraz wskazać wiarygodne, konkretne drogi w kierunku wypełnienia tych zobowiązań.¹⁴ Wszystkie państwa korzystające z tego działania będą dysponowały lepszą krajową zdolnością do trwałego wypełniania pozostałych zobowiązań wynikających z art. 5.

2.1.2. Beneficjenci i państwa docelowe

Głównymi beneficjentami i państwami docelowymi jest pięć państw afrykańskich, które we wnioskach o przedłużenie przedstawiły szczegółowe i uwzględniające koszty wieloletnie plany prac na rzecz wypełnienia ich zobowiązań wynikających z art. 5, ale które otrzymały niewielką pomoc międzynarodową: **Gwinea-Bissau, Mauretania, Senegal, Sudan Południowy i Zimbabwe**. Pod koniec października 2025 r. UNIDIR skontaktował się z tymi potencjalnymi beneficjentami, aby ich poinformować i uzyskać od nich deklaracje zainteresowania proponowanym działaniem.¹⁵ Do końca grudnia 2025 r. Instytut otrzymał pięć pozytywnych odpowiedzi.¹⁶ Ostatecznymi beneficjentami są obywatele, społeczności i poszczególne osoby, w tym kobiety, mężczyźni, dziewczęta i chłopcy, którzy ponoszą pośrednie, bezpośrednie, negatywne i specyficzne dla płci skutki stosowania min przeciwpiechotnych w tych państwach.

Należy zauważyć, że do wykazu beneficjentów i państw docelowych można dodać inne afrykańskie państwa-strony konwencji, w zależności od potrzeb i dostępnych zasobów. UNIDIR, w koordynacji z ESDZ, może zwrócić się do innych darczyńców, aby rozszerzyć zasięg geograficzny tego działania.

2.1.3. Przedsięwzięcia i wyniki

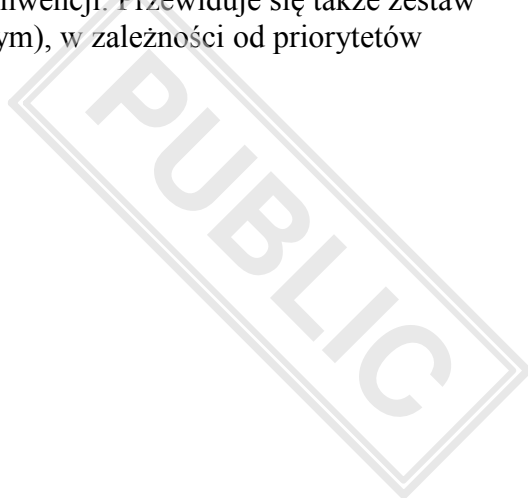
¹³Zob. <https://www.apminebanconvention.org/en/implementation/article-5/extension-requests>

¹⁴Zob. np. drogi do wypełnienia zobowiązań: Achieving A Common Goal Through Article 5 in Context [realizacja wspólnego celu za pośrednictwem art. 5 w kontekście], Mines Advisory Group, MAG, 2024, https://maginternational.org/media/filer_public/d1/9cd17054-fb51-461b-ba81-16d962828267/pathways_to_completion-4.pdf

¹⁵W następstwie posiedzenia grupy CONOP 15 października 2025 r. i na podstawie propozycji i zalecenia Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, pod koniec października 2025 r. UNIDIR wysłał oficjalne pisma.

¹⁶Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych przekazano oficjalne pisma z odpowiedzią i korespondencją. UNIDIR skontaktował się także z kolejnym, szóstym państwem, na wypadek gdyby pierwsze pięć państw nie chciało skorzystać z tego działania.

W działaniu przewiduje się zestaw głównych przedsięwzięć służących budowie zdolności krajowych we wszystkich państwach docelowych i państwach beneficjentach i mających umożliwić im wypełnienie ich zobowiązań wynikających z art. 5 konwencji. Przewiduje się także zestaw przedsięwzięć i wsparcia (o charakterze nieobowiązkowym), w zależności od priorytetów beneficjentów i dostępnych zasobów.

Główne przedsięwzięcia i odpowiadające im wyniki obejmują:

- o zorganizowanie na szczeblu krajowym **posiedzenia** mającego na celu przeprowadzenie **wspólnego przeglądu** wniosku o przedłużenie i planu krajowego, aby określić kluczowe priorytety oraz by ustalić, czy przydatny byłby „dialog w ramach podejścia indywidualnego”, w koordynacji z jednostką wspierającą realizację konwencji;
- o wprowadzenie narzędzia **ustalania priorytetów**, by uzyskać **rezultaty** krajowe, wykorzystywanego do sformułowania indywidualnego podejścia lub międzynarodowych wniosków o pomoc; oraz
- o udział w opracowywaniu **corocznych sprawozdań dotyczących art. 7** oraz w przekazywaniu informacji o rozminowywaniu (corocznych aktualizacji dotyczących art. 5), we współpracy z jednostką wspierającą realizację konwencji.

UNIDIR, we współpracy z partnerem realizującym operację rozminowywania (MAG), w koordynacji z jednostką wspierającą realizację konwencji oraz współpracując z delegaturą UE w danym państwie, zorganizuje w tym państwie początkowe wspólne spotkanie z krajowym urzędem ds. rozminowywania, wspierając każde państwo beneficjenta. Na tym spotkaniu przeprowadzony zostanie przegląd wniosku o przedłużenie w związku z art. 5, zostanie zastosowane narzędzie UNIDIR służące ustalaniu priorytetów, aby określić priorytety i ich kolejność oraz by stwierdzić, czy krajowy dialog między zainteresowanymi stronami przeprowadzany w stolicy może pomóc w poczynieniu postępów. Głównym wynikiem spotkania i zastosowania narzędzia UNIDIR jest ustalenie priorytetów i kolejności działań priorytetowych w ramach zakończenia wypełniania zobowiązań wynikających z art. 5. Może to być wykorzystane w krajowym dialogu zainteresowanych stron oraz, w razie potrzeby, w innych wnioskach o pomoc międzynarodową.

Informacje wytworzone podczas tych początkowych wspólnych spotkań przeglądowych i w toku ustalania priorytetów posłużą także za podstawę do badań i dokumentów, które mają zostać opublikowane w ramach tego działania; w ten sposób zwiększy się zasób wiedzy i świadomości wśród odbiorców docelowych (zob. pkt 2.2.3).

Zestaw przedsięwzięć dostosowanych do danego kontekstu obejmujących:

- o **kontrole** (tj. kontrole techniczne i nietechniczne), w tym dezagregację i wyjaśnienie „podejrzanych” i „potwierdzonych” terenów niebezpiecznych;
- o **rozminowywanie terenów zaminowanych** z zastosowaniem odpowiednich metod (np. ręcznych, mechanicznych lub mieszanych) oraz sprawozdania z postępów;
- o przeznaczone dla organów krajowych przedsięwzięcia z zakresu budowania zdolności obejmujące:
  - o **zarządzanie informacjami**,
  - o w stosownych przypadkach i w miarę potrzeby, **zmianę i aktualizację norm krajowych**; oraz
  - o **edukację na temat ryzyka ze strony amunicji wybuchowej** i, w stosownych przypadkach, kontakty ze społecznością lokalną.

Wszelkie działania operacyjne dostosowane do kontekstu będą realizowane, monitorowane i oceniane zgodnie z międzynarodowymi standardami w rozminowywaniu zatwierdzonymi przez ONZ.

Narzędzie UNIDIR do ustalania priorytetów będzie wykorzystywane do określania przedsięwzięć dostosowanych do kontekstu, które mają zostać przeprowadzone w ramach działania ogólnego, z uwzględnieniem:

- wniosków o przedłużenie w związku z art. 5 i decyzji podjętych na posiedzeniu państw-stron;
- priorytetów określonych w szczegółowych, uwzględniających koszty krajowych planach działania;

- szerokości i stopnia odpowiedzialności krajowej wykazanej przez dane państwo docelowe;
- dostępnych zasobów;
- oceny wszelkich innych rodzajów pomocy otrzymanej przez dane państwo lub planowanej (przez innych darczyńców); oraz
- prawdopodobieństwa uzyskania pomyslnych rezultatów/wyników przedsięwzięć wspieranych przez działanie ogólne.

W każdym z przypadków działania będą prowadzone zgodnie z kontekstem i ich intensywność może być zwiększana lub zmniejszana, by dostosować je do zasobów i czasu trwania.

Wprawdzie zestaw przedsięwzięć operacyjnych będzie zależał od kontekstu krajowego, jednak doświadczenie UNIDIR i dostępne informacje od partnerów w zakresie rozminowywania w Afryce wskazują, że w ramach tego działania można przekazać następujące dwa pakiety przedsięwzięć szczegółowych dostosowanych do kontekstu.

Przykład 1. Zestaw przedsięwzięć operacyjnych, jakie ma zrealizować MAG w państwie o niskim poziomie zaminowania, lecz skomplikowanym operacyjnie może obejmować:

- prowadzenie **kontroli nietechnicznych**;
- szkolenia i możliwości kadrowe stworzone dzięki **kontrolom technicznym i rozminowywaniu**;
- **kontrole i rozminowywanie** służące anulowaniu, redukcji, oczyszczaniu terenu; oraz
- **zmianę i aktualizację norm krajowych**.

Priorytetowo traktowane byłyby te obszary danego państwa, w których rozminowanie umożliwiło temu państwu zdecydowane przybliżenie się do wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5. Priorytetowo potraktowano by także te przedsięwzięcia, które w sposób trwały umacniają zdolności organów krajowych do planowania, zgłaszania, w tym do zarządzania informacjami, a także do zarządzania ryzykiem rezydualnym.

Przykład 2. Zestaw przedsięwzięć operacyjnych, jakie ma zrealizować MAG w państwie, w którym poziom zaminowania został wyraźnie określony i charakteryzuje się wysokim zagęszczeniem, może obejmować:

- prowadzenie **kontroli technicznych**;
- **szkolenia** i możliwości kadrowe stworzone w celu podtrzymywania kontroli technicznych i możliwości rozminowywania;
- **wprowadzenie** odpowiednich **zasobów** manualnych i technicznych; oraz
- **ukierunkowane działania polegające na rozminowywaniu** potwierdzonych terenów niebezpiecznych.

Działania takie jak utrzymywanie tempa wdrażania art. 5 konwencji, zmniejszanie ryzyka dla społeczności, a także dbanie o ścieżkę wiodącą ku zakończeniu rozminowywania będą miały rangę priorytetu, przy jednoczesnym uzupełnianiu bieżących starań organów krajowych oraz, potencjalnie, innych partnerów międzynarodowych.

2.2. Propagowanie i wspieranie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie budowania krajowych zdolności państw afrykańskich do wypełnienia zobowiązań wynikających z art. 5 konwencji.

UNIDIR będzie prowadzić badania i, wraz z partnerami, gromadzić i analizować informacje, w tym dane o wyzwaniach, skutecznych środkach i zdobytych doświadczeniach, aby umożliwić afrykańskim państwom-stronom zmniejszenie ryzyka, jakie stanowią dla nich miny przeciwpiechotne, tak by państwa te mogły zrealizować cel pośredni nr 2. W analizie zostaną także zbadane możliwości i problemy napotkane przy realizacji podejścia uwzględniającego aspekt płci i podejścia inkluzywnego. UNIDIR stworzy solidne ramy monitorowania, oceny i uczenia się, aby zbierać takie informacje i dane oraz udostępniać je kluczowym stronom mającym udział w działaniach rozminowujących, a także społeczności międzynarodowej ogółem. Nacisk kładzie się tutaj na umożliwianie państwom afrykańskim oraz całemu kontynentowi przyjęcia odpowiedzialności za wypełnianie zobowiązań i zaangażowanie się we wspólne obowiązki z myślą o Afryce wolnej od min.

2.2.1. Rezultaty

Pierwszym rezultatem jest **większa wiedza o praktycznych metodach podejścia**, umożliwiających afrykańskim państwom-stronom zmniejszenie ryzyka, jakie stanowią miny przeciwpiechotne, poprzez wypełnienie zobowiązań wynikających z art. 5. Drugi rezultat to **większa świadomość roli Unii Europejskiej i jej państw członkowskich** we wspieraniu Afryki w uwalnianiu się od skutków min przeciwpiechotnych.

2.2.2. Beneficjenci i państwa docelowe

Głównymi beneficjentami i państwami docelowymi są 193 państwa członkowskie ONZ, w szczególności **afrykańskie państwa-strony Konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych**¹⁷ oraz **państwa członkowskie Unii Afrykańskiej**. UNIDIR pozyska także do udziału struktury i delegatury UE, odnośne podmioty ONZ, inne organizacje międzynarodowe, organizacje regionalne i subregionalne, organizacje pozarządowe oraz społeczeństwa ogółem, a przedsięwzięcia i dokumenty będą stanowiły korzyść dla tych podmiotów. Ostatecznymi beneficjentami są obywatele, społeczności i poszczególne osoby, w tym kobiety, mężczyźni, dziewczęta i chłopcy, którzy ponoszą pośrednie, bezpośrednie, negatywne i uwzględniające aspekt płci skutki stosowania min przeciwpiechotnych w tych państwach w Afryce i w innych regionach świata.

2.2.3. Przedsięwzięcia i wyniki

---

¹⁷ Algieria, Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Dżibuti, Erytrea, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Gwinea, Gwinea-Bissau, Kamerun, Kenia, Komory, Kongo, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauretania, Mauritius, Mozambik, Namibia, Niger, Nigeria, Republika Południowej Afryki, Republika Środkowoafrykańska, Rwanda, Senegal, Seszele, Sierra Leone, Somalia, Suazi, Sudan Południowy, Sudan, Tanzania, Togo, Tunezja, Uganda, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Świętego Tomasza i Książęce, Wyspy Zielonego Przylądka, Zambia, Zimbabwe. Zob. https://treaties.unoda.org/t/mine_ban/participants

UNIDIR przeprowadzi **jedną sesję warsztatów transferu wiedzy** przeznaczonych dla afrykańskich państw-stron konwencji oraz przekaże **sprawozdanie** na temat głównych ustaleń uzyskanych w toku przedmiotowego działania i na temat tych warsztatów. W ramach tego proponowanego działania Instytut opracuje i udostępni publicznie ramową strukturę monitorowania, oceny i nauki. UNIDIR opracuje także **narzędzie ustalania priorytetów**, sporządzi maksymalnie **pięć zestawów informacyjnych** oraz opracuje i opublikuje maksymalnie **osiem pozycji informacyjnych** dotyczących postępów poczynionych przez afrykańskich beneficjentów. Będzie także jednym z gospodarzy maksymalnie **ośmiu wydarzeń** organizowanych wraz z UE i mających na celu podniesienie świadomości na temat tego działania oraz rozpowszechnianie jego rezultatów w ukierunkowany sposób wśród głównych i wtórnych beneficjentów i odbiorców docelowych. W dalszej części tekstu przedstawione są informacje o proponowanej, nieostatecznej kolejności tych przedsięwzięć i wyników.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy działania UNIDIR opracuje i przetestuje narzędzie ustalania priorytetów do wykorzystania we współpracy z państwami beneficjentami, także podczas wspólnych spotkań przeglądowych (zob. pkt 2.1.3 powyżej). Przez cały czas trwania działania UNIDIR, we współpracy z MAG, będzie opracowywał pięć zestawów informacyjnych, po jednym dla każdego afrykańskiego państwa beneficjenta. W każdym z tych zestawów znajdą się informacje na temat rezultatów stosowania przez dane państwo stworzonego przez UNIDIR narzędzia ustalania priorytetów oraz na temat postępów poczynionych w kierunku wypełnienia zobowiązań tego państwa wynikających z art. 5. Materiały te mogą wykorzystywać państwa beneficjenci i partnerzy UNIDIR w Afryce, a także międzynarodowa społeczność zajmująca się działaniami przeciwdziałającymi, aby pomóc państwom-stronom w wypełnianiu ich zobowiązań wynikających z art. 5.

W ciągu trzech lat trwania tego działania UNIDIR zorganizuje i wspólnie z UE poprowadzi w Genewie dwa wydarzenia w roku mające na celu przedstawienie społeczności zajmującej się działaniami przeciwdziałającymi, zarówno w wymiarze politycznym, jak i praktycznym, postępów działania oraz ustaleń z badań. Wydarzenia te mogą obejmować imprezy towarzyszące podczas międzysesyjnego posiedzenia w ramach konferencji państw-stron konwencji, corocznego posiedzenia państw-stron, posiedzeń krajowych dyrektorów ds. działań przeciwdziałających i posiedzeń doradców z ramienia ONZ lub też mogą być organizowane jako niezależne imprezy. UNIDIR będzie prowadził koordynację i ściśle współpracował z jednostką wspierającą realizację konwencji, aby imprezy te były zgodne ze spotkaniami dotyczącymi zindywidualizowanego podejścia i stanowiły do nich wkład. Ostatnia impreza towarzysząca w ramach tego działania odbędzie się podczas międzysesyjnego posiedzenia szóstej konferencji przeglądowej państw-stron konwencji w 2029 r. Oprócz tego UNIDIR zorganizuje i wspólnie z UE poprowadzi w Afryce wydarzenia w pierwszym i trzecim roku działania, we współpracy z Unią Afrykańską (UA) lub z jedną z afrykańskich organizacji subregionalnych. W celu rozpowszechnienia głównych kwestii omawianych podczas tych wydarzeń UNIDIR będzie opracowywał pozycje informacyjne i publikował je na swojej stronie internetowej. Te działania i wyniki podniosą świadomość roli UE we wspieraniu współpracy i tworzeniu poczucia wspólnej odpowiedzialności wśród zainteresowanych stron działających na rzecz Afryki wolnej od negatywnych skutków min przeciwpięchotnych.

W ciągu drugiego roku UNIDIR zorganizuje i wspólnie z UE poprowadzi w Afryce warsztaty wymiany informacji i transferu wiedzy, we współpracy z UA lub z jedną z afrykańskich organizacji subregionalnych i w ścisłej koordynacji z jednostką wspierającą realizację konwencji. UNIDIR przeprowadzi badania, które zostaną wykorzystane do celów tych warsztatów. Warsztaty te zostaną zaprojektowane i zorganizowane z zastosowaniem konkretnej metodologii mającej na celu ułatwienie partnerskiej wymiany informacji o problemach, skutecznych praktykach i innowacyjnych metodach podejścia do prac na rzecz zakończenia wypełniania w Afryce zobowiązań wynikających z art. 5. W warsztatach weźmie udział 15 afrykańskich państw-stron konwencji, w tym te państwa, które niedawno zakończyły wypełnianie zobowiązań wynikających z art. 5 oraz państwa, które dążą do ich wypełnienia. W trzecim roku UNIDIR opublikuje i rozpowszechni sprawozdanie zawierające informacje wytworzone w trakcie tych warsztatów do wykorzystania przez inne zainteresowane strony, by pomóc w czynieniu postępów w kierunku Afryki wolnej od min.

3. Kontakty z UE i wyeksponowanie

Działanie to ma na celu zarówno wytworzenie synergii z innymi kierowanymi przez UE inicjatywami (takimi jak prowadzony przez jednostkę wspierającą realizację konwencji projekt wspierający wdrażanie planu działania z Siēm Réab–Angkoru¹⁸, prace Konsorcjum UE ds. Nieproliferaacji¹⁹ i inne projekty finansowane przez UE). Zapewni ono UE możliwości dalszej konsolidacji jej publicznego profilu i przywództwa w dziedzinach kontroli broni konwencjonalnej, nieproliferaacji i rozbrojenia w celach humanitarnych na różnych szczeblach. UNIDIR będzie współpracować ze strukturami UE w Brukseli i utrzymywać czynne kontakty z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych jako głównym partnerem, a także ze stałymi delegaturami UE przy ONZ w Genewie i w Nowym Jorku. Ponadto UNIDIR będzie kontaktować się i współpracować z delegaturami UE w krajach partnerskich w Afryce, począwszy od wspólnych posiedzeń kontrolnych w danym kraju (zob. pkt 2.1.3 powyżej), oraz w państwach, w których mają siedziby odnośne afrykańskie organizacje regionalne i subregionalne – w celu budowania zdolności krajowych. Oprócz publikowania materiałów pisemnych zgodnie z wytycznymi na temat wyeksponowania UE (zob. także poniżej), UE będzie widoczna na wszystkich imprezach współorganizowanych z UNIDIR, m.in. przez przedstawianie uwag wstępnych i końcowych, moderowanie lub udział w charakterze eksperta. UNIDIR uważa, że warsztaty służące wymianie wiedzy zaplanowane na drugi rok działania oraz dwie imprezy zaplanowane na trzeci rok to główne okazje umożliwiające propagowanie wiodącej roli UE w kwestii pokoju, bezpieczeństwa, stabilności i zrównoważonego rozwoju w Afryce.

O ile Komisja Europejska nie uzgodni lub nie zażąda inaczej, UNIDIR podejmie wszelkie niezbędne środki, aby wyeksponować fakt, że projekt finansowała UE, oraz podkreśli rolę UE w tym działaniu. Środki te zostaną przedsięwzięte zgodnie z Podręcznikiem dotyczącym komunikacji i widoczności w ramach działań zewnętrznych Unii Europejskiej opracowanym i opublikowanym przez Komisję Europejską²⁰. Aby zwrócić uwagę na finansowanie przez UE i zapewnić jego wyeksponowanie, wykorzystywane będą logo UE oraz oświadczenia o finansowaniu. Dzięki temu wsparcie finansowe UE dla tego działania będzie widoczne, przejrzyste i dobrze określone.

4. Współpraca i partnerstwa

---

¹⁸Decyzja Rady UE (WPZiB) 2025/781 z 14 kwietnia 2025 r., załącznik https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500781

¹⁹Decyzja Rady UE (WPZiB) 2025/889 z 12 maja 2025 r., załącznik https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500889

²⁰Zob. „Komunikacja i eksponowanie UE: Wskazówki do działań zewnętrznych – 2022 r., 16 września 2024 r. https://international-partnerships.ec.europa.eu/knowledge-hub/communicating-and-raising-eu-visibility-guidance-external-actions_en#visibility

Organizacją realizującą to działanie jest UNIDIR. UNIDIR będzie współpracować z państwami członkowskimi, w tym afrykańskimi państwami-stronami konwencji i państwami członkowskimi Unii Afrykańskiej (UA), jednostką wspierającą realizację konwencji, regionalnymi wspólnotami gospodarczymi Afryki i UA, innymi podmiotami ONZ (takimi jak Biuro ds. Rozbrojenia, Służba Działań Przeciwninowych, Program ds. Rozwoju, oraz biura w poszczególnych państwach, a także inni członkowie oenzykowskiej międzyagencyjnej grupy koordynacyjnej ds. działań przeciwninowych), innymi organizacjami międzynarodowymi oraz z organizacjami pozarządowymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Przy realizacji tego działania UNIDIR będzie prowadzić ścisłą współpracę i koordynację w szczególności z jednostką wspierania realizacji konwencji, zapewniając, by jego przedsięwzięcia i rezultaty kształtowały i wykorzystywały synergie z wspieranym przez UE projektem jednostki wspierania realizacji konwencji dotyczącym wdrażania planu działania z Siem Réab–Angkoru, a także by te synergie tworzyły i maksymalizowały. Jako że obie organizacje/oba podmioty mają siedziby w Genewie, UNIDIR i jednostka wspierania realizacji konwencji będą zwoływać regularne spotkania w celu koordynowania działań i wydarzeń. UNIDIR zwróci się do jednostki wspierania realizacji konwencji o wzięcie udziału we wszystkich organizowanych i współorganizowanych z UE wydarzeniach; będzie też regularnie informował tę jednostkę o przedsięwzięciach i wynikach w ramach tego działania.

4.1. Nadzorowanie partnerów przez UNIDIR

UNIDIR nawiąże kontakty z pozarządowymi podmiotami ds. działań przeciwninowych, wywodzącymi się z jego dotychczasowej sieci partnerów, z którymi UNIDIR posiada uzgodnienia o współpracy (tj. protokoły ustaleń) i które prowadzą działania w afrykańskich państwach beneficjentach, jako z partnerami realizującymi działania na podstawie pkt 2.1.3 i pomagającymi w realizacji celu pośredniego nr 1. UNIDIR działa zgodnie z regulaminem ONZ dotyczącym nadzorowania partnerów realizujących działania, i stosuje ten regulamin.²¹ UNIDIR dysponuje systemem i procesami umożliwiającymi sprawne i skuteczne nadzorowanie takich partnerów w państwach afrykańskich oraz współpracę z tymi partnerami. Obejmuje to normy stosowania oparte na analizie ryzyka, zorientowanego na rezultaty podejścia do należytej staranności, doboru, monitorowania wydajności, oceny i nadzoru finansowego.

5. Czas trwania działania

Całkowity szacowany czas realizacji działania wynosi 36 miesięcy.

6. Podmiot realizujący i partner realizujący

6.1. Opis UNIDIR

---

²¹UN Financial Regulations and Rules (FFR), Secretary-General's Bulletin ST/SGB/2028/3, i JIU/REP/2021/4.[regulamin finansowy ONZ]

UNIDIR jest to autonomiczny, działający w ramach ONZ instytut, który zapewnia państwom i innym zainteresowanym stronom niezależne badania, przestrzeń na dialog, doradztwo, narzędzia i budowanie zdolności w zakresie kwestii krytycznych dla bezpieczeństwa, kontroli zbrojeń, rozbrojenia, w tym rozbrojenia w celach humanitarnych, oraz rozwoju. Historia tego instytutu, prowadzone przez niego badania i prace na rzecz rozbrojenia w celach humanitarnych zaczęły się w latach 90. – przed przyjęciem i wejściem w życie konwencji.²² Dwadzieścia lat temu UE współpracowała z UNIDIR w celu ukształtowania jej strategii przeciwwminowej oraz dotyczącej wybuchowych pozostałości wojennych, a także programu kontroli broni strzeleckiej i lekkiej²³. Przez ponad dziesięć lat UNIDIR i jego program ds. broni konwencjonalnej i amunicji (CAAP) ściśle współpracowały z regionalnymi partnerami w Afryce i państwami członkowskimi przy wspieraniu budowania zdolności i programowania w celu zwalczania nielegalnej broni i zmniejszania szkód spowodowanych przez materiały wybuchowe na kontynencie afrykańskim. W ostatnich latach UNIDIR koncentrował wysiłki w tym zakresie na skutecznym upowszechnianiu i wdrażaniu traktatu ogółem, w tym konwencji, na przypadkach stosowania broni wybuchowej na terenach zaludnionych, zagrożeniach, jakie stanowią improwizowane miny przeciwpiechotne²⁴, oraz na roli płci w skutecznych działaniach przeciwwminowych.²⁵ Instytut zobowiązał się do propagowania powiązanych z aspektami płci celów przyjętych przez ONZ i nadal poświęca się propagowaniu wkładów kobiet do kwestii rozbrojenia, w tym rozbrojenia w celach humanitarnych, nieprolifracji, kontroli broni, oraz pokoju i bezpieczeństwa, tym samym przyczyniając się do realizacji agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa. UNIDIR utrzymuje solidne, oparte na zaufaniu związki i współpracę z państwami afrykańskimi, i ma wyjątkowy dostęp na szczeblu strategicznym i operacyjnym rządów. Korzysta z ugruntowanych, solidnych partnerstw z organizacjami ds. działań przeciwwminowych działającymi w całej Afryce. UNIDIR cieszy się uznaniem ze względu na neutralność, obiektywność i bezstronność jego prac badawczych i prac na rzecz zmniejszania szkód powodowanych przez broń. Jest zatem doskonale umiejscowiony i wyposażony, by zrealizować cele ogólne i pośrednie przedmiotowego działania.

6.2. Opis organizacji MAG

---

²² Więcej informacji znajduje się w publikacji Instytutu z 2006 r. „Disarmament as Humanitarian Action: From Perspective to Practice”, [Rozbrojenie jako działanie humanitarne: od perspektywy do praktyki], UNIDIR, Genewa, <https://unidir.org/files/publication/pdfs/disarmament-as-humanitarian-action-from-perspective-to-practice-288.pdf>

²³ Instytut ONZ ds. Badań nad Rozbrojeniem (2006) „European Action on Small Arms and Light Weapons and Explosive Remnants of War: final Report” [Europejskie działanie w sprawie broni strzeleckiej i lekkiej oraz wybuchowych pozostałości wojennych Fsprawozdanie końcowe], UNIDIR, Genewa, <https://unidir.org/publication/european-action-on-small-arms-and-light-weapons-and-explosive-remnants-of-war-final-report/>

²⁴ Obejmowało to np. udzielanie wsparcia niemieckiemu przewodnictwu konwencji przy sporządzaniu dokumentu roboczego na temat min przeciwpiechotnych o charakterze improwizowanym oraz o konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych. [21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf](https://unidir.org/files/publication/pdfs/21MSP-President-Paper-Improvised-AP-Mines.pdf)

²⁵ Instytut ONZ ds. Badań nad Rozbrojeniem (2023) „Beyond Oslo: Taking Stock of Gender and Diversity Mainstreaming in the Anti-Personnel Mine Ban Convention”, UNIDIR, Genewa. [Podsumowanie uwzględniania aspektu płci oraz różnorodności w konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych]

Organizacja Mines Advisory Group (MAG) jest światową organizacją humanitarną i rzeczniczą, która znajduje, usuwa i niszczy miny przeciwpiechotne, amunicję kasetową i niewybuchy z miejsc dotkniętych konfliktem. Od 1989 r. dzięki pracom tej organizacji ponad 22 mln osób w ponad 70 krajach mogło odbudować swoje życie i środki utrzymania po wojnach. Uważana za jedną z najważniejszych organizacji humanitarnych zajmujących się działaniami przeciwminowymi, MAG otrzymała w 2025 r. nagrodę humanitarną Hiltona, a w 1997 r. została współlaureatem pokojowej nagrody Nobla. Organizacja ta ściśle współpracuje z organami krajowymi, innymi międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi i partnerami lokalnymi w celu poprawy efektywności, innowacji, bezpieczeństwa i wydajności. MAG zawarła oficjalny protokół ustaleń z UNIDIR, a także z organizacjami pozarządowymi takimi jak Genewskie Międzynarodowe Centrum Humanitarnego Rozminowywania, organizacja Small Arms Survey i International Alert; jest także członkiem Europejskiego Biura Łącznikowego ds. Budowania Pokoju.
